

КМАТ імені Сержа
Лифаря

Силабус освітнього компонента
ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ
галузі знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 024 Хореографія

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус освітнього компонента	Дисципліна циклу вибіркових освітніх компонентів
Обсяг освітнього компонента, кредити ЄКТС/ загальна кількість годин	Нормативний термін навчання - 3 кредити ЄКТС/90 годин. 4 курс
Мова викладання	Українська
Навчальний рік	2025/2026
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Поглиблене вивчення народно-сценічного танцю передбачає вивчення його теорії та методики, а також освоєння конкретних рухів і композицій, які є художнім відображенням народних традицій та мистецтва.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Даний освітній компонент дає змогу здобувачам вищої освіти не лише оволодіти технікою, але й зануритися у глибину культури та історичні аспекти, а також опанувати міждисциплінарний підхід до вивчення: поєднання історії, культури, фізичної підготовки, музичної теорії та хореографії.
Чому можна навчитися (результати навчання)	ПР04. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. ПР08. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності. ПР09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. ПР12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності. ПР18. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості. ПР19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу. ПР20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	СК02. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильової особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури. СК04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної). СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності. СК14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб. СК15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проєкту.
Ключові слова	Хореографія, фольклор, народний танець, народно-сценічний танець, історичний танець, бальний танець, сучасний танець, характерний танець, витоки танцю, стилізація танцю, віртуозна техніка.
Навчальна логістика	Зміст освітнього компонента: <i>Освітній блок 1. Формування народно-сценічного танцю від витоків до</i>

професійної сцени.

Тема 1. Витоки народного танцю. Вплив історичного танцю на формування народно-сценічного танцю.

Тема 2. Взаємозв'язок класичного танцю та народно-сценічного танцю. Зразки народної хореографії на основі елементів та рухів класичного танцю.

Тема 3. Характерні танці як різновид сценічної хореографії в балетному мистецтві.

Освітній блок 2. Точки дотику народно-сценічного танцю та бальної хореографії.

Тема 4. Танці різних національностей – основа європейської програми.

Тема 5. Походження танців латинської програми від джерел народної культури.

Освітній блок 3. Синтез народного танцю з сучасними напрямками хореографічного мистецтва.

Тема 6. Народна хореографія як основа для створення нових стилів.

Тема 7. Адаптація та динаміка рухів народних танців засобами сучасної хореографії.

Тема 8. Стилізація народно-сценічного танцю, поєднання автентичних елементів з сучасними акробатичними трюками та іншими танцювальними стилями.

Таблиця відповідності компетентностей та результатів навчання тематичному змісту ОК

Тема освітнього компонента	ЗК, СК	ПР	Узгодженість із тематичним змістом
Витоки народного танцю. Вплив історичного танцю на формування народно-сценічного танцю	ЗК02, СК02, СК07	ПР08, ПР12, ПР18	Тема формує історико-культурну обізнаність, базове розуміння взаємозв'язків між автентичними та сценічними формами танцю, розвиває навички аналізу культурних джерел.
Взаємозв'язок класичного танцю та народно-сценічного танцю. Зразки народної хореографії на основі елементів та рухів класичного танцю	СК02, СК04, СК14	ПР04, ПР09, ПР19	У темі опрацьовується термінологія, технічні зв'язки і стилістичні особливості, що сприяє розвитку виконавської техніки та професійного словника здобувачів освіти.
Характерні танці як різновид сценічної хореографії в балетному мистецтві	СК02, СК04, СК14, СК15	ПР09, ПР18, ПР19, ПР20	Тема забезпечує розуміння стилістичних ознак характерного танцю, формує навички сценічного виконання та практичне застосування технічних прийомів.
Танці різних національностей – основа європейської програми	СК02, СК07, СК14	ПР08, ПР12, ПР19	Розкривається етнокультурна природа танців, на основі якої формуються навички інтерпретації та відтворення національних стилів і хореографічних систем.
Походження танців латинської програми від джерел народної культури	СК02, СК07, СК14	ПР08, ПР12, ПР19	Тема сприяє розвитку стилістичного аналізу, розуміння витоків

			латинських танців та адаптації їх рухової лексики в народно-сценічній практиці.
Народна хореографія як основа для створення нових стилів	СК07, СК13, СК14	ПР12, ПР18, ПР19	Тема поглиблює розуміння творчої трансформації народної лексики, сприяє розвитку інноваційних підходів та творчого мислення здобувачів освіти.
Адоптація та динаміка рухів народних танців засобами сучасної хореографії	СК07, СК13, СК14	ПР12, ПР18, ПР19	Формує здатність адаптувати автентичні рухи до сучасних танцювальних технік, аналізувати творчі процеси та використовувати їх у сценічній практиці.
Стилізація народно-сценічного танцю, поєднання автентичних елементів з сучасними акробатичними трюками та іншими танцювальними стилями	СК07, СК14, СК15	ПР18, ПР19, ПР20	Тема сприяє розвитку виконавської майстерності, технічної універсальності, навичок створення сценічного образу та професійної підготовки до конкурсно-фестивальної діяльності.

Пояснення до таблиці. Освітній компонент **«Поглиблене вивчення народно-сценічного танцю»** спрямований на формування в здобувачів освіти цілісного розуміння історичних, технічних, стилістичних та інтерпретаційних аспектів народно-сценічної хореографії. Тематичний зміст охоплює питання походження танцювальних традицій різних народів, їх трансформації у сценічній практиці та сучасних тенденцій синтезу народної лексики з новітніми хореографічними напрямками. Це зумовлює необхідність узгодження змісту курсу з відповідними загальними, спеціальними компетентностями та програмними результатами навчання.

Теми **першого блоку**, що розкривають історичні джерела, взаємозв'язок класичного і народного танцю та характерні танці в балетному мистецтві, тісно пов'язані з компетентностями **СК02** (аналіз мистецьких процесів), **СК04** (володіння професійною термінологією), а також програмними результатами **ПР04, ПР08, ПР09, ПР12**, які передбачають уміння здобувачів освіти аналізувати історико-культурні процеси, порівнювати хореографічні стилі та працювати з інформаційними джерелами. Ці теми формують здатність бачити розвиток народного танцю у взаємодії з іншими видами хореографічного мистецтва та усвідомлювати роль автентичних традицій у становленні сценічних форм. У **другому блоці**, присвяченому зв'язкам народного та бального танцю, акцентовано увагу на етнокультурних витоках різних танцювальних систем. Це напряму пов'язано з компетентностями **СК02, СК07, СК14**, адже вимагає здатності до стилістичного аналізу, інтерпретації рухової лексики та її практичного застосування. Програмні результати **ПР08, ПР12, ПР19** відображають уміння здобувачів освіти застосовувати культурно-історичні знання у виконавській практиці,

	<p>осмислювати походження танцювальних форм і відтворювати їх у сценічному контексті. Теми третього блоку, що стосуються синтезу народної хореографії з сучасними танцювальними напрямками, відповідають компетентностям СК07, СК13, СК14, СК15, оскільки вимагають високого рівня виконавської техніки, здатності адаптувати народну лексику, застосовувати інноваційні підходи та створювати сценічні композиції. Програмні результати ПР18, ПР19, ПР20 забезпечують формування творчої індивідуальності, розвиток сценічної майстерності та вдосконалення технічних навичок для участі у творчих проєктах і конкурсних програмах. Таким чином, усі теми освітнього компонента взаємопов'язані з відповідними компетентностями та програмними результатами, забезпечуючи комплексну підготовку здобувачів освіти до виконавської, творчої та аналітичної діяльності в галузі народно-сценічної хореографії, а також сприяючи розвитку їхнього професійного мислення, технічної майстерності та здатності до творчого переосмислення традицій.</p> <p>Види занять: практичні, індивідуальні, самостійна робота. Методи навчання: Словесні (пояснення, розповідь), методи демонстрації та показу, метод повторення. Форми навчання: очна.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Мистецтво балетмейстера. Навчає мисленню композицією, розумінню стилістики та логіки побудови танцю, що необхідно для інтерпретацій та сучасних стилізацій. Вибіркові: Тренаж народно-сценічного танцю. Забезпечує базові технічні навички, опанування лексики, координації та стилістичних ознак народно-сценічного танцю. Виконавська майстерність народно-сценічного танцю. Формує первинний сценічний досвід, артистизм та виразність, необхідні для більш поглибленого аналізу стилів і синтезу технік. Тренаж українського народно-сценічного танцю. Дає знання української народної лексики, регіональних танцювальних особливостей, технічної бази для подальших варіативних стилізацій. Хореографічна спадщина та репертуар. Дозволяє здобувачам орієнтуватися в історичних витоках, класичних зразках, сценічних трансформаціях народних танців різних народів.</p>
<p>Пореквізити</p>	<p>Техніка виконання та методика викладання (класичного та народно-сценічного). Забезпечує здобувачам уміння інтерпретувати народно-сценічну лексику на методичному рівні, формує системне розуміння технічних принципів, стилістичних особливостей та логіки побудови комбінацій, що необхідні для подальшого опанування складніших форм та стилізацій.. Сценічна навчальна практика. Надає сценічний досвід, формує виконавську майстерність, навички ансамблевої взаємодії та здатність адаптувати танцювальні комбінації до сценічних умов, що забезпечує повноцінне засвоєння програми поглибленого вивчення народно-сценічного танцю.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю : навчально-методичний посібник / Ванда Федорівна Володько. – К. : ДАКККіМ, 2002. – Ч. 1. – 80 с., нот. 2. Голдрич О. Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів: Край, 2003. 160 с. 3. Зайцев Є. В., Колесниченко Ю. В. Основи народно-сценічного танцю : навч. посіб. для вищих навч. закладів культури і мистецтв / Є. В. Зайцев, Ю. В. Колесниченко / 2-е вид., доопрацьоване, доповнене. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2007. – 416 с. : іл.

4. Кривохижа А.М. Гармонія танцю: навчально-методичний посібник. Кіровоград 2013. 130 с.
5. Теорія і практика викладання фахових дисциплін: Зб. Наук.-метод. праць кафедри народної хореографії КНУКіМ. Київ : Видавничий будинок «Аванпост-Прим». 2014. 216 с.
6. Яценко О. Практичні аспекти вивчення народно-сценічного танцю у системі професійної хореографічної освіти. Теорія та методика викладання фахових дисциплін : зб. наук.-методич. пр. кафедри народної хореографії КНУКіМ. Київ : ТОВ «Видавничий будинок “Аванпост-Прим”», 2014. С. 90–109.
7. Герц І.І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навчальний посібник. - К., 2007. – 154 с.
8. Станішевський Ю.О. Балетний театр України : 225 років історії. Київ, 2003.
9. Терешенко Н. Історія та методика бального танцю: навч. Посіб. Для студентів. – Херсон, 2015.-220с.

Додаткові джерела:

1. Бігус О.О. Сучасний танець Основи теорії і практики/ О.О.Бігус ,Герц І.І., Маншилін О.О., Кондратюк Д.О., Мова Л.В., Журавльова А.В., Донченко Н.П.,Батєєва. Київ : Ліра-к, 2016. 264 с.
2. Владимірова Н.В. Історія театру Західної Європи і США : Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв. Київ : 2024, 203 с.
3. Зарубіжний балетний театр від витоків до середини XVIII століття: Методичні рекомендації /Укл. Н.М.Корисько. Київ : НАКККіМ, 2015. 26с.
4. Захарчук Н. Словник хореографічних термінів. Навчально-методичний посібник. – Л., 2013. – 27 с.
5. Осадців Т. П. Спортивні танці // Навч. посіб. — Львів : ЗУКЦ, 2001. — 340 с.: іл. - ISBN 966-95980-1-X
6. Теорія і методика викладання спортивного танцю : підручник : [у 2 ч.] / С. В. Шалапа ; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, Нац. хореогр. спілка України. - Київ : НАКККіМ, 2017. - ISBN 978-966-452-256-1. Ч. 1. - 2-е вид. - 2017. - 403 с. : іл., мал. - ISBN 978-966-452-257-8. Ч. 2. - 2017. - 299 с. : іл., мал. - ISBN 978-966-452-258-5

Авторські публікації у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України та до наукометричних баз:

1. Білаш О.С., Нестеров О.М., Прянічніков В.В. Сучасні підходи до поєктування освітніх програм з хореографії у мистецьких ЗВО. [Наукові інновації та передові технології №8\(48\) 2025р., С. 1790-1802. DOI: \[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8\\(48\\)\]\(https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8\(48\)\)](#)
2. Коломісць В.А., Білаш О.С., Нестеров О.М. Національна спадщина як основа формування сучасного хореографічного мистецтва України. «Актуальні питання гуманітарних наук». Випуск № 87 том 2, 2025 р. С. 69-74. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/87-2-9>
3. Нежива С.М., Башкірова В.В., Фактори ризику травматизму в хореографії. Науковий журнал «Танцювальні студії» – Київ, 2023. – Том 6 № 1. – с 88-95. <http://dancestudios.knukim.edu.ua/issue/view/16899>
4. Нежива С.М., Башкірова В.В., Психологічний аспект охорони праці в хореографії: стрес і творчість. Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» – Дрогобич, 2024. – № 79 том 1. – с 55 – 60. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/79-1-8>
5. Башкірова В.В., Прянінікова Л.Ю., Федь В.В. Методологія викладання хореографії в мистецьких закладах: класичні підходи та сучасні виклики. «Актуальні питання гуманітарних наук». Випуск № 87 том 1, 2025 р. С. 81-89. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/87-1-10>

**Необхідне
обладнання
Семестровий**

Вивчення курсу передбачає роботу біля станка в балетному залі та на сцені навчального закладу.

Методи оцінювання та контролю

**контроль,
екзаменаційна
методика**

Контроль успішності та визначення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти проводиться відповідно до навчально-методичної карти освітнього компонента. Підсумковий контроль – залік у 8 семестрі. Демонстрація та виконання здобувачами ВО набутих вмінь та навичок в даному освітньому компоненті.

Оцінювання результатів навчання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компонента є перевірка та аналіз практичних занять, самостійної роботи, підсумок – залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання.

Форми поточного контролю: робота на практичних заняттях, виконання самостійних робіт.

Форма контролю за освітніми блоками: у формі підсумкового оцінювання показу практичних навичок.

Форма підсумкового семестрового контролю: у формі практичного екзамену в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою освітнього компонента.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Освітній блок 1	Освітній блок 2	Освітній блок 3	Самостійна робота	Залік	Всього
T1-T3	T4-T5	T6-T8	20	40	100
15	10	15			

Навчально-методична карта освітнього компонента

Всього: 54 год. Практичні – 50 год., індивідуальні – 4 год., самостійна робота – 36 год., форма контролю – залік.

Освітні блоки	Освітній блок 1.	Освітній блок 2.	Освітній блок 3.
Теми практичних занять	T1, T2, T3 – 15 балів	T4, T5 – 10 балів	T6, T7, T8 – 15 балів
Самостійна робота	Опрацювання літературних джерел, підсумкове оцінювання демонстрації практичних навичок – 20 балів		
Форма контролю	Залік – 40 балів		
Всього	100 балів		

Для отримання позитивної оцінки заліку з ОК «Поглиблене вивчення народно-сценічного танцю» здобувач ВО має представити демонстрацію та виконання набутих вмінь та навичок в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою освітнього компонента.

Основні вимоги до складання заліку:

Теоретична складова: історія народного танцю, етнографія, обряди; вивчення сценічного та автентичного (традиційного) варіанту танцю.

Практична підготовка: вивчення базової та регіональної лексики народного танцю; поглиблення в стилістику та характерність виконання, вивчення складних технічних та віртуозних елементів.

Акторська та художньо-образна підготовка: розкриття внутрішнього змісту танцю (емоційність, настрої), побудова сценічного образу (підготовка до сольних і ансамблевих номерів), творче переосмислення фольклору.

Стиль та манера: розуміння та відтворення характерних особливостей танцю певної народності, регіону.

Розуміння історичного контексту: знання про походження танцю, його роль у культурі та традиціях, занурення в контекст: чому саме такий танець виник у конкретній місцевості.

Методичні аспекти: розуміти методику викладання певних рухів та танцювальних елементів.

Залік дає змогу виявити, як здобувачі освіти вмiють застосовувати отримані знання на практиці, наскільки вони оволоділи необхідними уміннями та головними компонентами діяльності.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	За шкалою ECTS	За національною системою	Характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти
90 - 100	A	відмінно	Здобувач вільно володіє рухами народно-сценічного танцю, виконує хореографічний матеріал підвищеної складності (танцювальні комбінації з використанням ускладнень обертань, турів, піруетів тощо); демонструє бездоганну техніку виконання; стиль і манера виконання глибокі та виразні. Володіє бездоганим почуттям ритму, демонструє яскраві індивідуальні виконавські здібності, високий артистизм та сценічну майстерність.
82-89	B	дуже добре	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, виконує рухи з достатньою впевненістю, хоча допускає незначні похибки у координації, рівновазі чи пластичності. Виконання відзначається старанністю, виразністю, але ще не досягнуто повної технічної довершеності.
74-81	C	добре	Здобувач освіти достатньо вільно володіє технікою та манерою виконання народно-сценічного танцю, засобами музично-образного розкриття характеру та манери виконання танцювальних рухів, відносно грамотно виконує всі елементи. Має достатньо вироблені танцювально-технічні навички, демонструє чітку, правильну виконавську майстерність та сценічну культуру.
64-73	D	задовільно	Здобувач освіти відтворює значну частину практичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти

				помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, при виконанні спостерігаються технічні недоліки, нестійкість, відсутність виразності та узгодженості рухів.
	60-63	Е	достатньо	Здобувач освіти має фрагментарні знання освітнього компонента, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, відтворює лексику народно-сценічного танцю з численними помилками, без належного контролю та виразності рухів.
	35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, недостатньо володіє технічними прийомами та манерою виконання рухів народно-сценічного танцю; допускає помітні помилки при виконанні хореографічного матеріалу; володіє слабкими технічними вміннями та навичкам виконавської майстерності.
	0-34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням)	Здобувач освіти не виконує вимог у рамках програми навчання, не орієнтується в основних поняттях, не володіє технікою та манерою виконання народно-сценічного тацю, не володіє засобами музично-образного розкриття характеру виконання хореографічної лексики. Має слаборозвинуті танцювальні здібності та танцювально-технічні навички.
Кафедра	Хореографічних та мистецьких дисциплін			
Викладач(і)	НЕСТЕРОВ ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ Посада: доцент Вчене звання: доцент кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін Науковий ступінь: Профайл викладача: https://dance-academy.kiev.ua/akademiya/kafedra-khoreohrafiyi/nesterov-oleksandr-mykolayovych-naukovo-pedahohichnyy-pratsivnyk Тел.: +380996056573 Е-mail: 777nestor777@gmail.com Робоче місце: кафедра хореографічних та мистецьких дисциплін, каб.118			
Оригінальність ОК	Авторський курс			
Дата затвердження Вченою радою	Протокол № 4 від 14.04.2025 р.			